

Grażyna Jakimińska

Majątek rodziny Konopniców

Lublin, jedno z największych miast Rzeczypospolitej Obojga Narodów, miał ludność zróżnicowaną pod względem etnicznym, majątkowym i prestiżu¹. Spotykamy w nim wiele rodzin, których majątek można określić jako okazały. Ich przedstawiciele dochodzili do stanu posiadania przez wiele lat, korzystając z dorobku poprzednich pokoleń. Były też rodziny, których przedstawiciele sprawowali miejskie urzędy, a to pomagało w osiągnięciu wyższej pozycji społecznej, również w zakresie majątkowym. Do najznakomitszych, a zarazem najbogatszych, cieszących się prestiżem, mających wpływ na sprawy miejskie należeli Konopnicowie. Omówimy tutaj tylko kilka pokoleń tej rodziny, od twórcy potęgi rodu, przez dwa kolejne pokolenia, rozbudowujące i pomnażające zasoby. Po nich znaczenie rodziny upadło. Urodzone w kolejnych związkach córki, wychodząc za mąż, otrzymywały należne części majątku rodzinnego, ale nie były związane z nazwiskiem i nie tworzyły potęgi rodu, choć utrzymywały jego prestiż poprzez koligacje z przedstawicielami lubelskiej elity i szlachty.

Podstawy majątku i prestiżu rodziny stworzył Jakub, notowany w źródłach od 1541 roku. Synowie i wnukowie pomnażali dobra, wykorzystując kontakty handlowe, transakcje finansowe oraz sprawowane urzędy, dzięki czemu mogli nawiązać kontakty z wieloma ośrodkami miejskimi i to nie tylko Rzeczypospolitej.

W księgach miejskich spotykamy zapisy dostarczające informacji o udzielaniu przez Konopniców pożyczek miastu². Zaciągnięte u nich długi spłacała gmina miejska nie tylko w pieniądzu, ale także oddając w dzierżawę dobra miejskie czy też podatki miejskie. Warto zatem przyrzeć się dokładniej majątkowi poszczególnych przedstawicieli rodziny Konopniców.

-
- 1 R. Szczygieł, *Lokacja miasta na prawie niemieckim i jego rozwój do końca XVI wieku*, [w:] *Lublin dzieje miasta*, t. 1, Lublin 2008, s. 60–64; H. Gmiterek, *Lublin w stuleciach XVII i XVIII*, [w:] tamże, s. 102–107.
 - 2 Np. Aleksander Konopnica otrzymał zwrot kosztów podróży do Warszawy na elekcję – 258 florenów; APL, KmL, ks. 273, s. 44 (r. 1632); jego brat Andrzej również udzielał pożyczek miastu, APL KmL, ks. 269, k. 72v (r. 1612 ?).

Podstawę do opracowania zagadnienia stanowiły zapisy z ksiąg miejskich lubelskich od połowy XVI do połowy XVII stulecia. Przypada wówczas złoty okres w dziejach omawianej rodziny. Wpisy zawierają materiał bogaty i obfity, pomagający w określeniu stanu majątkowego rodziny oraz sposobów jego pozyskiwania.

Zastosowano opis majątku według układu chronologicznego, co odzwierciedla proces jego kumulowania i wzrostu znaczenia właścicieli. O takim ujęciu tematu zdecydowała również chęć ukazania tworzenia zasobów majątkowych przez wszystkich omawianych Konopniców. Daje to bowiem możliwość obserwowania, jak stopniowo rodzina tworzyła fortunę, a dzięki temu także pozycję w mieście.

Odtworzenie stanu posiadania rodziny Konopniców nie należało do łatwego zadania. Największą trudność identyfikacyjną sprawili jej członkowie o imieniu Andrzej³. Jedynie Andrzej, syn Jakuba, brat Sebastiana, nie pełnił urzędów miejskich i stąd łatwe było jego odróżnienie od dwóch pozostałych imienników.

1. JAKUB (NOTOWANY W LATACH 1541–1576)

Był kuśnierzem⁴. W cechu sprawował funkcję cechmistrza⁵. Karierę w mieście rozpoczął w roku 1555, kiedy został powołany do kolegium 21 mężów, stanowiącego lubelski III ordynek⁶. Do ławy wybrano go w 1560 roku, a do rady postąpił w 1566 roku⁷. Wymieniona w zapisach jego żona miała na imię Agnieszka, ale nie ma pewności, czy była to jego jedyna małżonka. W księgach miejskich nie występuje jej nazwisko panińskie, dlatego trudno określić, z jakiej rodziny pochodziła i jaki majątek wniosła w małżeństwo. Zapisy dotyczące stanu posiadania Jakuba też nie określają, jakie części zasobu otrzymał z posagiem Agnieszki. Jedną z wcześniejszych informacji o majątku Jakuba pochodzi z roku 1555, kiedy mamy wiadomość o posiadaniu ogrodu na przedmieściu⁸. Zapis nie pozwala na jego dokładne zlokalizowanie. Wydaje się jednak, że znajdował się na Przedmieściu Krakowskim. Dwa lata później Jakub wymieniony był jako posiadacz dóbr Baczyńskich, określanych też jako Baki⁹. W roku 1558 nabył za 1600 florenów, od obywateli Lwowa, kamienicę Hazowską w Rynku, położoną między domami Jana Grzebiennika i Jana Cholewy¹⁰. Do wymienionego ogrodu w 1559 roku dokupił za 100 florenów ogród na Przedmieściu od Macieja Aromatariusza¹¹ i w roku następnym niewielki ogród, także na Przedmieściu, od Jakuba Krawca¹². W roku 1562

3 Zob. G. Jakimińska, *Rodzina Konopniców*, [w:] *Książki i historia. Księga jubileuszowa ofiarowana dr. Zdzisławowi Bieleniowi z okazji 50-lecia nieprzerwanej pracy w Bibliotece im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie*, Lublin 2008, s. 137–148.

4 APL, KmL, ks. 126, s. 2 (1541).

5 APL, KmL, ks. 8, s. 147 (1556).

6 *Materiały do monografii Lublina. Wilkierze XV–XVII w.*, wyd. Leon Białkowski, Lublin 1928, s. 13.

7 APL, KmL, ks. 126, s. 448; ks. 11, s. 1.

8 APL KmL, ks. 126, s. 337.

9 APL KmL, ks. 8, s. 1563.

10 APL KmL, ks. 126, s. 401; ks. 9, s. 24; lwowianie to Jakub Damiński, Gregorius Wojnarowicz i jako główny właściciel kamienicy Jan Grimwalth.

11 APL KmL, ks. 126, s. 437.

12 APL KmL, ks. 126, s. 460.

kamienicę Adama Stacziwki (zwaną Grzebiennikowską) i swój ogród Jakub zamienił za kamienicę i ogród położony koło bernardynów (z dopłatą 600 florenów), a następnie kamienicę tę sprzedał doktorowi medycyny Walentemu Sierpowskiemu za 1400 florenów¹³. W roku następnym uklad kamienic w Rynku, według zapisów źródłowych, wyglądał następująco – kamienica Stanowska, następnie Cholewy i kolejna Konopnicy¹⁴. W 1564 roku Jakub kupił od Cholewów, swoich sąsiadów, część ich kamienicy za 1000 florenów, ale z zapisów wiadomo, że toczyły się spory o wymienioną część domu¹⁵. Z lat następnych pochodzi wiadomość, iż miał na niej zapisane sumy¹⁶. W 1563 roku dokonał zakupu kolejnego ogrodu na Przedmieściu i zapłacił zań 100 florenów¹⁷, a w 1566 roku dołączył jeszcze jeden ogród nabyty za 100 florenów od Andrzeja, syna zmarłego Macieja Stannifusora, położony na Przedmieściu obok swojego ogrodu¹⁸. Po śmierci Jakuba wymieniony jest w roku 1577 roku jeszcze jeden ogród położony w Kawęczynie¹⁹. Do majątku nieruchomego w 1573 roku włączył zlokalizowane w mieście braxeatorium z placem, nabyte od Katarzyny, wdowy po Ambrozym Krawcu za 100 talarów²⁰. W roku następnym notowany był jako właściciel domu Chrzanowskich, położonego koło kanału-rynsztoka miejskiego i łaźni miejskiej²¹. W roku 1575 Jakub był wymieniony jako posiadacz folwarku (*praedium*) Feliksowskiego²². Z zapisów dokonanych w księgach miejskich już po jego śmierci wynika, że przywłaszczył sobie ten folwark, należący do Jakuba Giełczowskiego, a były w nim sady, chmielnik, zabudowania, obory, chlewy i, jak zanotował pisarz miejski – „zgnoił” to wszystko²³. Zapis z tego roku wymienia także ogród Jakuba zlokalizowany „in Kawęczin”²⁴, może tożsamy z wymienionym wcześniej.

Jakub rozpoczął gromadzenie majątku, skupując ogrody położone w pobliżu swojego ogrodu na Przedmieściu. Miał dom lub kamienicę, w której mieszkał. Nie wynika jasno z zapisów, gdzie była zlokalizowana główna siedziba rodzinna Jakuba. Jednak na podstawie zapisów późniejszych, odnoszących się do jego dzieci, można określić, że była położona w Rynku, i nie była to zakupiona przezeń kamienica Hazowska. Być może odziedziczył dom po rodzicach lub teściach. Musiał mieć też warsztat swego rzemiosła. Ze źródeł wiadomo również o jego kontaktach z kupcami Lwowa, Wilna, Torunia i Wrocławia²⁵. Handlował też z kupcami ormiańskimi ze Lwowa²⁶. Był pleni-

13 APL KmL, ks. 127, s. 29.

14 APL KmL, ks. 127, s. 65.

15 APL KmL, ks. 127, s. 80; jest jasne, dlaczego testament syna Jakubowego, Andrzeja, został spisany w kamienicy Cholewińskiej w 1600 roku.

16 APL KmL, ks. 12, s. 718 (r. 1575).

17 APL KmL, ks. 127, s. 67.

18 APL KmL, ks. 127, s. 148.

19 APL KmL, ks. 13, s. 204.

20 APL KmL, ks. 127, s. 426.

21 APL KmL, ks. 12, s. 497.

22 APL KmL, ks. 12, s. 817.

23 APL KmL, ks. 152, s. 444v–447 (r. 1577).

24 APL KmL, ks. 13, s. 204.

25 APL KmL, ks. 10, s. 773, 778, 797 (r. 1562).

26 APL KmL, ks. 10, s. 1167 (r. 1563).

potentem kupców poznańskich²⁷. Zajmował się również handlem futrami. Być może przy tej okazji prowadził handel innymi towarami.

Z przytoczonych informacji wynika dość jasno, że Jakub stopniowo i systematycznie powiększał zasoby majątkowe, wykorzystując swoją pozycję w mieście i urząd rajcy, dając tym samym podwaliny pod stan majątkowy rodziny. Jego dzieło kontynuowali synowie, Sebastian i Andrzej.

2. ANDRZEJ, SYN JAKUBA, BRAT SEBASTIANA (NOTOWANY W LATACH 1589–1600)

Po śmierci Jakuba w 1576 roku synowie dokonali podziału pozostałego po nim majątku nieruchomego. Andrzej został właścicielem folwarku Feliksowskiego, a przy starszym, Sebastianie, pozostała kamienica ojcowska w Rynku²⁸. Bracia spłacili siostrę Katarzynę²⁹.

Stosunkowo niewiele wiadomo o majątku Andrzeja, zwanego „z Folwarku” lub „z Kanałów”³⁰. Był z zawodu aromatarium (korzennikiem)³¹. Aromatariusze w wielu miastach polskich byli zaliczani do zawodowej grupy kupców. Jeśli chodzi o Lublin, można powiedzieć, że był to raczej zawód na pograniczu rzemiosła i handlu, tak jak w przypadku aptekarzy, którzy zajmowali się też handlem winem. Testament Andrzeja, spisany w 1600 roku, nie dostarcza wielu danych do powzięcia opinii o jego zamożności³². Na pewno otrzymał po ojcu część jego majątku, może były w tym dobra macierzyste. Domysł ten można wysnuć jedynie z obowiązującego prawa, a nie z zapisów. Nie znamy bowiem nazwiska matki i nie wiemy, jaki majątek wniosła w małżeństwo z Jakubem. Nie jest wykluczone, że zapisy dotyczące dzierżawy kapnicy i woskobojni z 1595³³ oraz 1597 roku, odnoszące się do dzierżawy piwnicy pod ratuszem, w której szynkowano piwo przevoźne³⁴, dotyczą Andrzeja. Być może i jego dotyczy zapis o arendzie mostowego, korcowego i strygeldu w 1595 roku³⁵. Identyfikacyjnie przedstawia się sprawa dzierżawy wsi miejskiej Bronowice³⁶. Wskazywałyby na to lata, które obejmowały wymienione dzierżawy, a były jednocześnie latami życia tegoż Andrzeja. Ponieważ zapis nie precyzuje, o którego Andrzeja chodzi, można z pewnym prawdopodobieństwem przyjąć, że o Andrzeja syna Jakuba. Jednak nie jest wykluczone, że zapisy dotyczą Andrzeja syna Andrzeja, a wnuka Jakuba.

Wspomniany Andrzej miał synów – Andrzeja i Baltazara.

27 APL KmL, ks. 10, s. 1360 (r. 1563).

28 APL KmL, ks. 13, s. (r. 1578).

29 Tamże.

30 APL KmL, ks. 136, s. 379–385 (testament Jędrzeja), 395–401 (inventarz) (r. 1600).

31 Tamże.

32 Tamże.

33 APL KmL, ks. 155, s. 408.

34 APL KmL, ks. 146, s. 84; przywilej na szynkowanie piwa w piwnicy pod ratuszem pochodzi z 1552 roku, zob. *Materiały do historii miasta Lublina*, wydał Jan Riabinin, Lublin 1938, nr 208.

35 APL KmL, ks. 155, s. 394.

36 J. Riabinin, *Rada miejska lubelska w XVII wieku*, Lublin, s. 26. Niestety nie udało się dotrzeć do źródła informacji.

3. ANDRZEJ, SYN ANDRZEJA, BRAT BALTAZARA, WNUK JAKUBA (NOTOWANY W LATACH 1595–1622)

Andrzej, syn Andrzeja, jak ojciec z zawodu był korzennikiem³⁷. Był też posiadaczem folwarku Baki (Niwki), bo folwark ten jest wymieniony w majątku Jakuba, a do tego ojciec Andrzeja nazywany był, jak wspomniano, „z Folwarku” bądź „z Kanałów”, co ze względu na położenie Baków można połączyć z tą gałęzią rodziny Konopniców. O posiadaniu tego folwarku przez Konopniców informuje zapis z księgi miejskiej pod rokiem 1617³⁸. Na pewno Andrzeja, syna Andrzeja, dotyczy zapis o posiadaniu przezeń położonego koło wodociągu folwarku Feliksowskiego, który miał po ojcu³⁹. Część folwarku przekazał w 1614 roku bratu, Adamowi⁴⁰. W tym samym roku Adam dał mu za to 1500 florenów⁴¹. Andrzej z bratem Baltazarem byli w 1614 roku posiadaczami kamienicy Pernusowskiej, całej lub jej części, co wynikało z działów rodzinnych po śmierci babki Katarzyny Pernusowej⁴². Mamy z 1618 roku wiadomość, że Andrzej aresztował wraz z bratem kamienicę Pernusowską przy ulicy Grodzkiej, a mieli prawo do jej części ze względu na matkę, Barbarę, z domu Pernusównę⁴³. Obaj z bratem, Balcerem, kupili w tym samym 1618 roku od krewnych, Marcina Pernusa i Katarzyny Krajowczanki, dwie części owej kamienicy za 4000 florenów⁴⁴. Ciotka, Katarzyna Rudgierowa, również była posiadaczką kupionych za 3000 florenów dwóch części wspomnianej kamienicy Pernusowskiej⁴⁵. W roku następnym sprzedała swoje części bratankowi Andrzejowi za 3000 florenów⁴⁶. W 1620 roku Andrzej był wymieniany jako właściciel całej kamienicy po matce i dziadkach⁴⁷. W tymże roku nastąpiło prawne wprowadzenie Andrzeja do folwarku Pernusowskiego położonego na Czwartku⁴⁸. Oznacza to, że majątek jego został powiększony o części należne oraz wykupione po rodzinie matki, Barbary. Do posiadanych dóbr nieruchomości dołączył zakupioną w 1621 roku środkową część kamienicy Konopniczyńskiej, położonej w Rynku między kamienicami Kielczowską i Żendzianowską⁴⁹.

Być może ten właśnie Andrzej był dzierżawcą wsi królewskiej – Wrotkowa⁵⁰. Wskazywałaby na to data dzierżawy, choć równie dobrze pasuje do jego brata stryjecznego. W 1620 roku Andrzej otrzymał od miasta plac pod wałem miejskim poza

37 APL KmL, ks. 160, s. 87 (r. 1613).

38 APL KmL, ks. 162, s. 256–260.

39 APL KmL, ks. 129, k. 177v–178 (r. 1614).

40 APL KmL, ks. 26, k. 1v, 6v (r. 1614).

41 APL KmL, ks. 129, s. 178–179 (r. 1614); folwark Feliksowski był położony koło folwarku jezuitów i Kilowskiego koło wodociągu lubelskiego.

42 APL KmL, ks. 27, k. 793v–794v; ks. 129, k. 322v–323 (r. 1618).

43 APL KmL, ks. 162, k. 368–368v (r. 1618).

44 APL KmL, ks. 129, k. 321v–322 (r. 1618).

45 APL KmL, ks. 129, k. 322v–323 (r. 1618).

46 APL KmL, ks. 129, k. 364v–365.

47 APL KmL, ks. 28, k. 435v.

48 APL KmL, ks. 28, k. 443v.

49 APL KmL, ks. 130, s. 52–53.

50 APL KmL, ks. 161, k. 469v (r. 1616); może to wskazywać na kontakty z ówczesnym lubelskim starostą.

murami na wschód od jatek rzeźniczych⁵¹. Być może to właśnie ten Andrzej dzierżawił w 1620 roku Bronowice i w 1621 roku folwark Kilowski⁵². Znow na przeszkodzie dokładnego ustalenia stoi brak dodatkowych określeń przy imieniu dzierżawcy.

Jak wynika z przytoczonych zapisów, opisanie stanu posiadania Andrzeja, syna Jakuba, i Andrzeja, syna Andrzeja, a wnuka Jakuba, nie jest proste. W przypadku ostatniego z Andrzejów, syna Sebastiana, na przynależność nieruchomości i innych zapisów jego dotyczących wskazują lata życia, zwłaszcza te po śmierci jego brata stryjecznego, co nastąpiło w początku 1623 roku⁵³ lub wcześniej, kiedy Andrzej, syn Sebastiana, pełnił urząd rajcy, to jest od 1612 do 1622 roku, w którym do rady postąpił Andrzej syn Andrzeja⁵⁴. W zapisach przestrzegano bowiem zamieszczania informacji o pełnionym urzędzie, co nam daje wskazówki, którego z Andrzejów informacja dotyczy.

Andrzej syn Andrzeja w 1622 roku przepisał drugiej żonie, Elżbiecie Małyńskiej, *primo voto* Piotrowej Zakulskiej, wszystkie swoje dobra, a było tego niemało. Składały się na jego majątek wymienione w zapisie: złoto, srebro, pieniądze, *clenodia*, szaty, miedź, cyna, mosiądz, budynki, domy, łąny, place, pole, ogrody, sady, stawy, obory, stajnie, gaje, lasy, jeżyniaki, łąki, browary⁵⁵. Samo wyliczenie orientuje nas w ilości posiadanych dóbr i daje wyobrażenie o stanie majątkowym Andrzeja. Wdowa po nim, już jako żona rajcy Pawła Iwaszkowica, miała wymienione w zapisie otrzymane po poprzednim mężu dobra Baczyńskie⁵⁶.

4. BALTAZAR, SYN ANDRZEJA, WNUK JAKUBA, BRAT ANDRZEJA (NOTOWANY W LATACH 1618–1652)

Z tej gałęzi rodziny wywodził się brat Andrzeja zmarłego w 1622 roku, Baltazar. Był synem z małżeństwa ojca z Barbarą Pernusówną, po której posiadał części kamienicy Pernusowskiej. W roku 1618 był notowany jako właściciel kamienicy położonej w Rynku między kamienicą ciotki, Katarzyny Rudgierowej, a kamienicą doktora medycyny Wawrzyńca Lemki, którą, jak podano, miał po ojcu Andrzeju⁵⁷. Chodzi o kamienicę w Rynku pod numerem 12, zwaną do dzisiaj kamienicą Konopniców. Dostał tę kamienicę, a właściwie, jak wyjaśnia kolejny zapis, jej część, podobnie jak brat Andrzej, od Andrzeja, syna Sebastiana⁵⁸. O którego z Andrzejów chodziło, wyjaśnia w tym wypadku wymienione imię i nazwisko żony – Elżbiety Begłówny⁵⁹. Ciotka Katarzyna, po mężu Rudgierowa de Sacellis, obdarowała Balcera w 1619 roku (roku swej śmierci) kamienicą zlokalizowaną koło swojego domu w Rynku, czyli Konopni-

51 APL KmL, ks. 238, s. 355–357.

52 APL KmL, ks. 238, s. 380; ks. 271, k. 33, 45v.

53 APL KmL, ks. 29, k. 469v.

54 APL KmL, ks. 162, s. 2.

55 APL KmL, ks. 164, k. 17v–18v.

56 APL KmL, ks. 38, s. 14–15 (r. 1640).

57 APL, KmL, ks. 162, k. 6 74v (l. 1618–1619).

58 APL KmL, ks. 28, k. 63–63v.

59 Tamże.

czyńską, ale na pewno nie była to cała kamienica, tylko przynależna Katarzynie część. Wynika z tego, iż kamienica owa była własnością Jakuba, ojca jej i Andrzeja, ojca Andrzeja i Baltazara, skoro tak została rozdysponowana. Baltazar wraz z żoną Krystyną Lichańszczanką sprzedali czynsz od 1000 florenów po zmarłej Dorocie Lichańszczance, siostrze Krystyny, lubelskim jezuitom⁶⁰. W tym przypadku chodzi o dobra należące do rodziny Lichańskich, którymi zawiadywał Baltazar. Korzystał z kamienicy teścia, Stanisława, choć należała ona do jezuita Jakuba Lichańskiego, syna Stanisława⁶¹. Być może dlatego małżonkowie jezuitom przepisali ów procent, po części należny Dorocie. Jeszcze przed śmiercią Stanisław Lichański sprzedał zięciowi i córce część swoich dóbr za 2400 florenów. Były to dom *partim murata partim lignea* leżący między kamienicą Jana Reklowskiego i Klimuntowską przy ulicy Jezuickiej oraz ogród położony koło ogrodu rajcy Adama Zaleskiego na Przedmieściu Krakowskim⁶². Z zapisów, informujących o przekazaniu przez Baltazara żonie Krystynie 60 000 florenów, wynika, że majątek, jaki wniosła w małżeństwo, był bardzo duży⁶³. Po śmierci teścia Lichańskiego Baltazar korzystał z jego majątku. Były to: ogród, kamienica, dobra ruchome, srebro, złoto i tysiące złotych, jeśli chodzi o tzw. gotowe pieniądze⁶⁴. Z majątkiem tym miał jednak kłopoty. Lichański miał jeszcze drugiego zięcia, wdowca po Dorocie, doktora medycyny Marcina Lemkę, któremu nie przekazał żadnego majątku, a zaopatrzył jedynie wnuki z tego małżeństwa. Marcin czuł się poszkodowany i przez pewien czas procesował się z Baltazarem o należne mu sumy⁶⁵. Balcer w 1628 roku kupił też część kamienicy i ogrodu na Przedmieściu Krakowskim⁶⁶.

Do posiadanego majątku Baltazara Konopnicy wchodziły jeszcze dochody z wieloletniej dzierżawy wsi miejskiej Bronowice⁶⁷. W roku 1632 do tej dzierżawy dołączona została także góra kamienna przy wsi Tatary, z której mógł pozyskiwać kamień i sprzedawać go na potrzeby mieszkańców miasta⁶⁸. Cztery lata później dzierżawił od miasta kram w Rynku⁶⁹. W roku 1641 arendował wieś Konopnicę, mając jeszcze w zastawie folwark Kilowskie⁷⁰. Wynika z tego, że pożyczał miastu pieniądze. Arendę wsi Konopnica rada miejska przedłużyła mu „na lat trzy”, to jest do 1644 roku, a płacić miał „12 set za rok każdy”⁷¹. Według ustaleń Jana Riabinina arendował też wagę miejską⁷² i prowenty miejskie w 1641 roku⁷³.

60 APL KmL, ks.130, k. 24–25v (r. 1620).

61 APL KmL, ks. 163, k. 317v–320 (r. 1620).

62 APL KmL, ks. 130, k. 29–29v.

63 APL KmL, ks. 130, k. 28v–29 (r. 1620).

64 APL KmL, ks. 164, k. 285v–288 (r. 1622).

65 APL KmL, ks. 164, s. 215–216 (r. 1622).

66 APL KmL, ks. 32, k. 560, 562–563v. Być może należały do Lichańskiego.

67 Dzierżawił ją w latach 1625, 1627, 1629, 1630, 1632; APL KmL, ks. 238, s. 484–487; ks. 271, k. 277v, 300, 459v; ks. 273, k. 13v.

68 APL KmL, ks. 273, k. 13v.

69 APL KmL, ks. 242, k. 238v (r. 1636).

70 APL KmL, ks. 273, k. 362v; informacja dotyczy lat 1641, 1648; ks. 167, k. 230v–231.

71 APL KmL, ks. 240, k. 3v.

72 J. Riabinin podaje, że miało to miejsce w latach 1631, 1641. J. Riabinin, dz. cyt., s. 27.

73 Tamże, s. 22.

Ponieważ majątek Baltazar miał duży, w 1640 roku zdecydował swój udział w kamienicy Konopniczyńskiej, tym razem opisanej jako leżąca w Rynku między kamienicą sukcesorów zmarłej Zofii Kiełczowskiej a kamienicą sukcesorów Wawrzyńca Felkiela, a będącej w dyspozycji brata stryjecznego Aleksandra, sprzedać Andrzejowi, *fratri suo patroneli*, i jego małżonce Elżbiecie Begłównie za 4000 florenów, czyli za sumę, jaką za nią uprzednio zapłacił⁷⁴.

Zapisy ksiąg miejskich z kolejnych lat życia Baltazara do jego śmierci w roku 1652 nie pozwalają na ustalenie, czy swój niemały majątek zdołał jeszcze pomnożyć.

5. SEBASTIAN, SYN JAKUBA, BRAT ANDRZEJA, STRYJ ANDRZEJA I BALTAZARA (NOTOWANY W LATACH 1574–1608)

Sebastian należał do najbogatszych mieszczan lubelskich. Część majątku przejął po ojcu w wyniku działów rodzinnych. Używał, tak jak reszta omawianych członków rodziny, folwarku Feliksowskiego⁷⁵. W 1578 roku jest wymieniany jako posiadacz kamienicy rynkowej stojącej koło kamienicy Walentego Byczka-Sierpowskiego⁷⁶. Był też właścicielem kamienicy ojcowskiej w Rynku, a ponieważ miał do niej prawo również brat, Andrzej, w 1576 roku spłacił go, uiszczając w ratach należnych mu 600 florenów. W tym czasie (w 1578 roku) Sebastian był już mężem Katarzyny Kretkównej. Od teściowej, Heleny Kretkowej, otrzymał w 1578 roku: „200 zł monety polskiej, puzdro łyżek, łańcuch ze złota węgierskiego warty 71 czerwonych złotych, 20 czerwonych złotych na sznurku, pierścień wielki z szafirem za 30 talarów, pasy, bramki perłowe i szaty”⁷⁷. Wymienione tu są jedynie dobra ruchome, a i te miały wartość niebagatelną. W roku 1580 zapisy wymieniają posiadane przez Sebastiana dwa braxatoria⁷⁸. Dwa lata później do tego majątku zostały dołączone ogród i stodoła⁷⁹. Ich lokalizacji jednak nie można na podstawie źródeł określić, oprócz tego, że były położone koło posesji Aleksego Stannifusora. Sebastian musiał mieć oprócz ojcowskiej jeszcze jedną kamienicę w Rynku, lub jej część. Wskazuje na to zapis z roku 1586, który informuje o sprzedaży kamienicy w Rynku zlokalizowanej *penes* Mężyka Janowi i Reginie Chociszewskim za 1000 florenów. Sebastian używał też trzeciej części domu, który był własnością Katarzyny Rudgierowej, swojej siostry⁸⁰. Posiadał też ogród położony *supra fluvium Czechówka*⁸¹. Ogród w Kawęczynie, najprawdopodobniej odziedziczony po ojcu, sprzedał w 1580 roku Bartłomiejowi Targowskiemu za 150 florenów⁸². Miał także

74 APL KmL, ks. 38, k. 21v–23v.

75 APL KmL, ks. 152, k. 562v–567v; 569–570v; 574–574v (r. 1578).

76 APL KmL, ks. 13, s. 729.

77 APL KmL, ks. 152, k. 631–631v.

78 APL KmL, ks. 14, s. 37.

79 APL KmL, ks. 14, s. 648.

80 APL KmL, ks. 15, s. 1375 (r. 1588).

81 APL KmL, ks. 16, s. 886–887 (r. 1580).

82 APL KmL, ks. 17, s. 112.

plac pusty *penes murum civilem*⁸³. W roku 1595, po śmierci rajcy, doktora medycyny Walentego Sierpowskiego zanotowana jest intromisja Sebastiana do kamienicy Sierpowskiego położonej w Rynku⁸⁴. Sebastian rozpoczął także skupowanie ogrodów na przedmieściu. Najpierw w 1596 roku nabył od Wacława Długojanowicza ogród *ante civitatem*, położony koło swojego ogrodu, za 150 florenów⁸⁵. Kupił także za 50 florenów ogród Kurowski *supra minorem piscinam*⁸⁶. Doszedł do tego jeszcze jeden ogród, własność żony Katarzyny po zmarłej matce. Był zlokalizowany *post vallum civilem et Templum*, czyli naprzeciw dominikanów nad stawem⁸⁷. Otrzymał wówczas dodatkowo część kamienicy Kretkowskiej, położonej w Rynku koło Rudgiera Sacellis i Mateusza Jodłowskiego⁸⁸, oraz kupił dom drewniany przy ulicy Jezuickiej za 3000 florenów od Reginy Chociszewskiej⁸⁹. Do ogrodu, położonego nad stawem, dokupił za 50 florenów inny, leżący w pobliżu⁹⁰. W roku tym – 1596 – dzierżawił też kamienicę Pernusowską za 600 florenów⁹¹. Bogata szwagierka, Dorota, już wówczas Gizowa, sprzedała mu swoją część kamienicy Kretkowskiej i domu drewnianego po rodzicach za 3000 florenów⁹². W kamienicy Kretkowskiej miał część po zmarłym rajcy Bartłomieju Niemińskim, małżonku Doroty Kretkówny⁹³. Pomieszczeń posiadał więc wiele i mógł je dzierżawić. W kamienicy znajdowała się apteka⁹⁴, ale dzierżawił także pomieszczenia podstarościeму bełzkiemu Baltazarowi Napiórkowskiemu⁹⁵. Kamienica Sebastiana była położona w Rynku między kamienicami Rudgierowej i Jana Lemki (dzisiejsza Rynek 12)⁹⁶. Przy ulicy Jezuickiej miał wspomniany dom po teściach⁹⁷. W dalszym ciągu skupował grunty orne. W roku 1598 nabył za 500 florenów od Jakuba i Anastazji Trzaskowskich folwark *in Anteurbio* z ogrodem⁹⁸. Handlował też winem⁹⁹. W latach 1600–1602 i 1606 był zanotowany jako dzierżawca mostowego, grobelnego i strygeldu, za co płacił miastu 150 florenów na rok¹⁰⁰. W roku 1606 w księgach znajdujemy informację o przedłużeniu arendy mostowego¹⁰¹. Dzierżawił też wieś miejską Konopnicę¹⁰². Arendował kamienicę Chociszewską za 3000 florenów¹⁰³. Sprzedał natomiast jezuitom

83 Tamże, s. 329 (r. 1591).

84 APL KmL, ks. 19, s. 10.

85 APL KmL, ks. 19, s. 488; ks. 128, s. 85–86.

86 APL KmL, ks. 128, s. 84–85.

87 APL KmL, ks. 155, k. 484v; ks. 19, s. 519 (r. 1596).

88 APL KmL, ks. 19, s. 516–517.

89 APL KmL, ks. 128, s. 86–87.

90 APL KmL, ks. 19, s. 394–395 (r. 1596).

91 APL KmL, ks. 155, k. 481v–482.

92 APL KmL, ks. 128, s. 92 (r. 1597).

93 APL KmL, ks. 19, s. 903.

94 APL KmL, ks. 19, s. 925 (r. 1597).

95 APL KmL, ks. 20, s. 265 (r. 1598).

96 APL KmL, ks. 20, s. 133, s. 420.

97 APL KmL, ks. 20, s. 729 (r. 1599).

98 APL KmL, ks. 128, s. 152–153; ks. 20, s. 240.

99 APL KmL, ks. 20, s. 1212 (r. 1600).

100 APL KmL, ks. 157, k. 133v, k. 516; ks. 158, k. 245v–246 (przedłużenie dzierżawy).

101 APL KmL, ks. 158, k. 245v–246.

102 J. Riabinin, dz. cyt., s. 26 (nie podano lat dzierżawy).

103 APL KmL, ks. 21, k. 150–150v (r. 1601).

folwark Konopniczyński położony nad rzeką Bystrzycą¹⁰⁴. Nie zaniechał skupowania ogrodów. W roku 1602 kupił część ogrodu od Ewy Kotówny, po mężu Buczkowej, położoną koło swojego ogrodu na Przedmieściu *versus laterificium* i zapłacił zań 300 florenów¹⁰⁵. W dwa lata potem nabył od Wincentego Hempla ogród z zabudowaniami zlokalizowany także na Przedmieściu i zapłacił zań 400 florenów¹⁰⁶. Sebastian otrzymał też od miasta miejsce podmokłe (*locum palustrum*) położone na ulicy wiodącej do św. Krzyża koło cegielni¹⁰⁷. Mimo że był posiadaczem kilku kamienic lub ich części, w 1605 roku kupił od rajcy Jana Kupcowicza za 20 000 florenów kamienicę przy ulicy Rybnej na rogu z Rynkiem¹⁰⁸. Z zapisów wynika, że zajmował się handlem. Występował w sprawie z Tomaszem Dunkizonem Szkotem o kramnicę¹⁰⁹. Przechowywał towary opieczętowne kupców moskiewskich¹¹⁰. Wymieniany był ponadto jako handlujący tak futrami jak sobole¹¹¹.

Sebastian zakończył życie w 1608 roku¹¹². Zostawił dwóch synów – Andrzeja i Aleksandra¹¹³. Nie znamy testamentu Sebastiana. W zapisach ksiąg miejskich dopiero w 1614 roku zachowała się informacja o podziale jego dóbr¹¹⁴. Nie jest obszerna, jak mogłoby wynikać z wyliczonych zasobów Sebastiana. Zawiera się w kilkunastu zdaniach. Warto jednak przytoczyć fragment, który zawiera informację o kamienicy identyfikowanej jako kamienica Konopniców w Rynku pod numerem 12. W omawianym zapisie jest ona określona jako „kamienica nowa malowana z oknami z ciosanego kamienia” i dalej lokalizacja niepozostawiająca wątpliwości, o który dom chodzi – między kamienicami Katarzyny Rudgierowej i Hanusza Lemki. Była ona wyceniona na 5500 florenów. Następnie wymienione są „ogrody, sad wielki, ogród na warzywa wielki nad Czechówką i cegielnią”. Dalej jest mowa o drugiej kamienicy – „narożnej podle Daniela Sacellis”, którą można identyfikować jako kupioną pod koniec życia Sebastiana od Jana Kupcowicza, a położoną na rogu Rynku z ulicą Rybną. Ta kamienica wyceniona została również na 5500 florenów. Wspominany zapis wymienia również „dom na Kotowskim, stodołę, sad, kamień i cegłę na poprawę”. Nie napotykamy na jakiegokolwiek informacji dotyczące pozostałych dóbr Sebastiana. Nie ma również śladu po jego majątku ruchomym, a taki niewątpliwie posiadał. Można przypuszczać, że podzielił dobra, a przynajmniej pewną ich część, już wcześniej.

Przy okazji omawiania majątku dwóch braci – Andrzeja i Sebastiana – synów Jakuba, trzeba wspomnieć ich siostrę, Katarzynę. W chwili pierwszego zamażpójścia, za

104 APL KmL, ks. 21, k. 199v (r. 1602). Wydaje się, że był to folwark ojca Jakuba, utworzony z części dóbr Baczyńskich.

105 APL KmL, ks. 21, k. 280v; ks. 128, s. 334.

106 APL KmL, ks. 22, k. 4v; ks. 128, s. 372.

107 APL KmL, ks. 158, s. 78 (r. 1605).

108 APL KmL, ks. 128, s. 431-432; ks. 22, k. 316v-317.

109 APL KmL, ks. 158, s. 199 (r. 1606).

110 Tamże, k. 292v-292.

111 APL KmL, ks. 270, k. 10v.

112 APL KmL, ks. 23, k. 395v.

113 APL KmL, ks. 129, k. 20v-21v (r. 1608).

114 APL KmL, ks. 26, s. 85-86.

Gabriela Zaborowskiego, na pewno otrzymała należny jej wedle prawa dział majątku rodzinnego. Podobnie było, kiedy po raz drugi wychodziła za mąż, za Rudgiera de Sacellis, z tym że dysponowała już majątkiem pochodzącym ze spadku po Gabrieliu Zaborowskim. Sebastian używał 1/3 dóbr należnych siostrze¹¹⁵.

6. ANDRZEJ, SYN SEBASTIANA, WNUK JAKUBA (NOTOWANY W LATACH 1608–1648)

Zapisy dotyczące majątku Andrzeja zaczynają się w roku 1608, to jest na rok przed jego wyborem do ławy. W tym roku sprzedał jezuitom lubelskim plac i dom koło kamienicy Jana Chmielowskiego na ulicy Jezuickiej za 1200 lub 200 florenów (zapisy z księgi wójtowsko-ławniczej i radzieckiej podają różne kwoty)¹¹⁶. Sprzedaż oznacza, iż Andrzej był właścicielem owych nieruchomości. W tym samym roku wraz z bratem, Aleksandrem, dokonali sprzedaży kamienicy ojca, Sebastiana, położonej między kamienicami niegdysiejszych Stanisława Kiełczowskiego i Jakuba Żendziana w Rynku. Kupującą była ich ciotka Katarzyna Rudgierowa, a transakcja opiewała na 13 000 florenów¹¹⁷. Dalszy ciąg historii zakupu jest następujący: Katarzyna wydzierżawiła w tym samym roku ową kamienicę bratańcom i dodała do dzierżawy ogród położony pod wałem miejskim¹¹⁸. Również w roku 1608 Barbara Konopniczanka Rudnicka, siostra Andrzeja i Aleksandra, dostała od braci folwark ze stodołą w pobliżu dworu Adama Przytyckiego na Przedmieściu¹¹⁹. Ale wcześniej Barbara dała braciom dobra nieruchome wartości 80 000 florenów¹²⁰. W skład tego majątku wchodziły domy, kamienice, ogrody, folwarki, pola, stodoły położone w mieście i poza miastem¹²¹. Transakcje te wskazują niezbitnie na prowadzone działy majątkowe dotyczące wszystkich żyjących członków rodziny Konopniców.

W roku 1611 Andrzej był już żonaty z Elżbietą Begłówną i ofiarował jej 4000 florenów jako zabezpieczenie na majątku, który wniosła w małżeństwo¹²². Miał, wraz z bratem, Aleksandrem, prawo do kamienicy Kupcowiczowskiej *seu* Gryzanowskiej¹²³. W roku 1613 dokupił ogród od wdowy po Jakubie Żendzianie, pisarzu rady, za 100 florenów, ale nie została podana jego lokalizacja¹²⁴. Rok później (1614) kupił od brata za 150 florenów ogród przyległy do swojego domu położonego *versus* cegielni¹²⁵. Dwa lata potem, w roku 1616, nabył od brata za 2000 florenów łąn pola nad rzeką rurną¹²⁶.

115 APL KmL, ks. 212, s. 1375.

116 APL KmL, ks. 23, k. 395–395v; ks. 129, k. 22v. Wydaje się, biorąc pod uwagę ceny placów i ogrodów w tym czasie, że była to suma 1200 złotych i jeden z pisarzy opuścił przy przepisywaniu jedną cyfrę.

117 APL KmL, ks. 23, k. 408v–409v.

118 APL KmL, ks. 23, k. 424v–425.

119 APL KmL, ks. 23, s. 408.

120 APL KmL, ks. 23, s. 406–407; ks. 129, k. 20v–21v.

121 Tamże.

122 APL KmL, ks. 129, k. 105v.

123 APL KmL, ks. 25, s. 439 (r. 1612).

124 APL KmL, ks. 129, s. 167.

125 APL KmL, ks. 129, s. 198.

126 APL KmL, ks. 27, s. 108.

W tym czasie był też właścicielem części kamienicy Begłowskiej po żonie¹²⁷. Po śmierci jej brata, rajcy Łukasza Begła, arendował Andrzej cała kamienicę Begłowską oraz ogród i stodołę¹²⁸. Jako właściciel tej kamienicy występował w zapisach ksiąg miejskich w roku 1620¹²⁹ oraz 1622¹³⁰. Katarzyna Rudgierowa sprzedała mu *testudines certae* w kamienicy Konopniczyńskiej¹³¹. W roku 1617 kupił od brata za 24 000 florenów kamienicę po rodzicach położoną w Rynku między kamienicą Rudgierowską ciotki Katarzyny a kamienicą zwaną Hanusza, choć w tym czasie należała do Hanuszowego syna, Wawrzyńca Lemki¹³². Posiadał też w tym czasie ogród nad wielką sadzawką pod wałem miejskim¹³³. Sprzedał natomiast plac na gruncie miejskim położony *versus vilam Dysz*¹³⁴. Dołączył też do swych posiadłości plac po zmarłym teściu, Wojciechu Beglu, położony na gruncie miejskim *supra viam Czechówka* koło swego domu¹³⁵. Ciotka Katarzyna przed śmiercią zapisała bratankom Andrzejowi i Aleksandrowi kamienicę swoją Konopniczyńską między kamienicami Kielczowskiego a Żendzianowską w Rynku oraz ogród i plac pod murem miejskim *ex opposito* Dominikanów¹³⁶. W roku 1620 Andrzej występował jako dzierżawca wsi miejskiej Bronowice¹³⁷. W roku następnym był dzierżawcą miejskiego folwarku Kilowskie¹³⁸. Miał również kramnicę przed swoją kamienicą¹³⁹ oraz dzierżawił jatkę miejską¹⁴⁰. Wcześniej też musiał być posiadaczem budy w Rynku, ponieważ zapis z roku 1621 dostarcza informacji o jej sprzedaży Lewkowiczom¹⁴¹. Zasoby finansowe Andrzeja były duże, a i potrzeby ich lokowania też niemałe, bowiem w roku 1624 kupił od bakałarza, dominikanina oświęcimskiego, Ignacego Felkiela, syna Wawrzyńca i Reginy Żendzianówny, za 1400 florenów dwie części kamienicy położonej w Rynku między kamienicą swoją, otrzymaną po ciotce Katarzynie, a zmarłego Jakuba Żendziana¹⁴². Występował także jako właściciel ogrodu położonego koło kościoła św. Wojciecha¹⁴³. W tym wypadku może chodzić o ogród otrzymany po ciotce, a podany uprzednio jako leżący pod wałem miejskim naprzeciw dominikanów. Andrzej dokonał w 1628 roku zakupu kolejnej kamienicy miejskiej. Nabył za 4000 florenów od Alberta Abrahamowskiego kamienicę tzw. Poleciłowską przy

127 APL KmL, ks. 27, k. 215v–216 (r. 1616).

128 APL KmL, ks. 27, s. 570 (r. 1617).

129 APL KmL, ks. 163, s. 266.

130 APL KmL, ks. 29, s. 313.

131 APL KmL, ks. 27, s. 378–379 (r. 1617).

132 APL KmL, ks. 129, k. 263–263v; ks. 130, k. 14v–16 – czynsz z niej dał oo. dominikanom. Jest to kamienica zwana dzisiaj Konopniców w Rynku pod numerem 12.

133 APL KmL, ks. 129, s. 287.

134 APL KmL, ks. 162, s. 631 (r. 1618).

135 APL KmL, ks. 238, s. 319–320 (r. 1618).

136 APL KmL, ks. 129, s. 361–362; ks. 28, k. 60–61v (r. 1619).

137 APL KmL, ks. 271, s. 33.

138 APL KmL, ks. 271, k. 45v; lata 1621, 1633, ks. 167, k. 230v–231; ks. 273, k. 262v.

139 APL KmL, ks. 242, s. 162–163 (r. 1624).

140 APL KmL, ks. 242, k. 147v–148v (r. 1624).

141 APL KmL, ks. 163, s. 563.

142 APL KmL, ks. 130, k. 166v–167v.

143 APL KmL, ks. 268, s. 431 (r. 1625).

ulicy Grodzkiej¹⁴⁴. Była ona położona koło kamienicy Pawła Wojsławskiego *accialiter platea Civili*¹⁴⁵. Zakupu tego dokonał dla swojej córki, Heleny, bowiem w roku nabycia sprzedał ją, za sumę równą wysokości zakupu, zięciowi Janowi Grodzickiemu¹⁴⁶. Dostał też w dzierżawę w 1629 roku od miasta kramnicę, którą scedował na syna Jana Ludwika¹⁴⁷. Kolejną zaś otrzymał w dzierżawę w roku następnym¹⁴⁸, a trzecią w roku 1636¹⁴⁹. Był właścicielem ziemi, określonej w zapisie w roku 1630 jako *fundum seu hortum*, zwanego Jędrzejowskie, a położonej *ante fossas civiles Lublincensis accialiter mediante platea Civili* na Przedmieściu Krakowskim¹⁵⁰. Dwa lata później, w 1632 roku, kupił dom z ogrodem i polem koło kanałów miejskich za 800 florenów¹⁵¹. Dzierżawił w tym czasie mostowe, składowe oraz budę pod ratuszem w rzędzie bud miejskich¹⁵², a także folwarki miejskie¹⁵³. Sad sprzedał w 1637 roku za 300 florenów Krzysztofowi Sapieże¹⁵⁴. W 1640 roku kupił od brata stryjecznego, rajcy Baltazara, część domu Konopniczyńskiego, stojącego koło kamienicy Wawrzyńca Lemki¹⁵⁵. Z tego zapisu wynika, że kamienica Konopniczyńska przynależała kolejno wszystkim członkom rodziny, bez względu na to, czy byli potomkami Andrzeja, czy Sebastiana, co oznacza, że była kamienicą należąca kiedyś do Jakuba, i stanowiła niedział.

Na tym zapisie kończą się informacje dotyczące majątku nieruchomości Andrzeja. Warto jednak dodać kilka uwag odnoszących się do jego majątku ruchomego. Nie ma ich wiele. W 1626 roku ofiarował pas srebrny Bractwu Różanego Wianka u dominikanów¹⁵⁶. To zgromadzenie zakonne cieszyło się jego szczególnymi względami. W roku 1620 Andrzej wraz z żoną Elżbietą Beglówną ofiarowali mu czynsz ze swej kamienicy położonej w Rynku między Rudgierowską a Wawrzyńca Lemki¹⁵⁷. W 1632 roku Andrzej ofiarował 160 florenów czynszu od sumy 2000 florenów, zabezpieczonych na kamienicy w Rynku, Tomaszowi Zagrobskiemu „od dominikanów”¹⁵⁸, a w roku 1638 – 88 florenów od sumy 1100 florenów temuż „rewerendo” Tomaszowi Zagrobskiemu¹⁵⁹. Wspomagał też duchownych kościoła parafialnego. Uczynił kanonikom zapis na kaplicy Konopniczyńskiej w kolegiacie św. Michała Archanioła¹⁶⁰. W roku 1639 dał 160 florenów jezuitom¹⁶¹.

144 APL KmL, ks. 130, k. 289v–290v; ks. 32, s. 455.

145 Tamże.

146 APL KmL, ks. 32, k. 496v–497. Grodzicki był szlachcicem.

147 APL KmL, ks. 242, k. 210v.

148 APL KmL, ks. 242, k. 212v.

149 APL kmL, ks. 242, k. 235v.

150 APL KmL, ks. 33, s. 457 (r. 1630); w 1644 roku jest ono określone jako *Jędrzejowskie*; ks. 40, s. 278.

151 APL KmL, ks. 34, k. 328v.

152 APL KmL, ks. 273, k. 11v, 13v (r. 1632); k. 57v, 59v (r. 1633).

153 APL KmL, ks. 273, k. 150v (r. 1633); J. Riabinin, dz. cyt., s. 22.

154 APL KmL, ks. 36, s. 162–164.

155 APL KmL, ks. 131, k. 145v–146.

156 APL KmL, ks. 31, s. 446.

157 APL KmL, ks. 130, k. 14v–16; chodzi o kamienicę w Rynku pod numerem 12.

158 APL KmL, ks. 130, s. 402; chodzi o kamienicę Konopniczyńską w Rynku.

159 APL KmL, ks. 131, s. 86 (1638).

160 APL KmL, ks. 36, s. 311 (r. 1637).

161 APL KmL, ks. 131, k. 99v–100v.

7. ALEKSANDER – SYN SEBASTIANA, BRAT ANDRZEJA (NOTOWANY W LATACH 1613–1660)

Aleksander w 1614 roku sprzedał bratu, Andrzejowi, plac i stodołę na Przedmieściu Krakowskim *versus* cegielni oraz dom po ojcu za 1500 florenów¹⁶². Rok potem sprzedał kolejny ogród ze swych zasobów. Był on położony na Przedmieściu Krakowskim, a nabył go za 600 florenów Stanisław Niżnik¹⁶³. Sam kupił natomiast od Martianusa Pernusa i Katarzyny Krajowczanki łąn pola *cum medio* nad rzeką rurną za 1000 florenów¹⁶⁴. W roku 1617 nabył Aleksander od brata Andrzeja za 20 000 florenów kamienicę położoną *mediante platea Piscatoria*¹⁶⁵. Powiększył stan posiadania o plac, dom z ogrodem i stodołę, warte 500 florenów, na Przedmieściu Krakowskim, zlokalizowane koło swego placu na ulicy Zielonej *non procul a laterificio civili*¹⁶⁶. Notowany był również jako dzierżawca kramu miejskiego przed ratuszem¹⁶⁷. Część kamienicy Konopniczyńskiej w Rynku, ale tej położonej między Kiełczowską a Żendziana, dał bratu stryjecznemu Andrzejowi, a ten z kolei dzierżawił Andrzejowi, bratu Aleksandra¹⁶⁸. Z bratem rodzonym podzielił się ogrodem położonym naprzeciw dominikanów, a był to zapewne ten nad sadzawką¹⁶⁹. *Medietatem* kamienicy Konopniczyńskiej w Rynku, koło domów Zofii Kiełczowskiej i Wawrzyńca Felkiela, sprzedał bratu za 6000 florenów, ale ten dał bratu stryjecznemu Andrzejowi za 4000 florenów prawo do tej części¹⁷⁰. Nabył w roku 1623 drugą część kamienicy Żendzianowskiej od Macieja Żórawskiego za 1400 florenów¹⁷¹. Miał też kolejne trzy kramy dzierżawione od miasta¹⁷². W 1624 roku scedował je na synów¹⁷³, a otrzymał kolejny kram, który dzierżawił z żoną¹⁷⁴. Do bud tych dołączył w niedługim czasie jeszcze dwie – jedną dla siebie, stojącą w rzędzie kramów miejskich, oraz drugą dla żony¹⁷⁵. W latach 1632 i 1633 był wymieniany jako płatnik czynszu od jednego kramu miejskiego znajdującego się przed ratuszem¹⁷⁶. W roku 1634 wystarał się o kram miejski dla żony Katarzyny Milanowskiej, a w dwa lata później otrzymał kram dla siebie i żony¹⁷⁷. Kramy owe musiały przynosić dochód istotny, ponieważ w 1642 roku dostał od miasta jeszcze dwa kra-

162 APL KmL, ks. 26, k. 173–173v.

163 APL KmL, ks. 26, s. 332; ks. 129, k. 218v–219.

164 APL KmL, ks. 26, k. 362v; Pernus był rodziną ze strony matki brata stryjecznego, nieżyjącego już Andrzeja syna Andrzeja, którego matka była z domu Pernusówna.

165 APL KmL, ks. 129, k. 262–262v; określona jako kamienica sukcesorów Daniela de Sacellis.

166 APL KmL, ks. 129, s. 305; ks. 27, k. 689–689v (r. 1618).

167 APL KmL, ks. 242, k. 102–102v (r. 1619).

168 APL KmL, ks. 29, s. 59 (r. 1621).

169 APL KmL, ks. 29, k. 371v–372 (r. 1622).

170 APL KmL, ks. 29, k. 367v–368 (r. 1622).

171 APL KmL, ks. 29, k. 791–792v.

172 APL KmL, ks. 242, k. 141–141v, 142v–143, 143–143v (r. 1623).

173 Tamże, k. 166–166v.

174 Tamże, k. 151–151v.

175 APL KmL, ks. 242, k. 204v–205, 205v (r. 1628).

176 APL KmL, ks. 273, s. 12, 58.

177 APL KmL, ks. 242, k. 222, 234–234v.

my dla siebie, w 1643 roku zaś jeden dla córki¹⁷⁸. W roku 1650 był wymieniony jako płatnik czynszu od trzech kramów przed ratuszem – jeden z nich stał w pierwszym rzędzie kramów miejskich, a dwa w drugim¹⁷⁹. Wymieniony był w roku 1624 jako nabywca części kamienicy, przy czym w zapisie brakuje jej lokalizacji¹⁸⁰. W 1625 roku Aleksander przeprowadził kolejne transakcje. Kupił ogród nad Czechówką koło małej sadzawki, zwany Cys, za 1000 florenów od Fryderyka Kletha¹⁸¹, a następnie w tym samym roku sprzedał go, też za 1000 florenów, Janowi Kokotowi¹⁸². Zakupił natomiast inny ogród, od dominikanina Ignatiusa Felkiela¹⁸³. Wynajmował pomieszczenia różnym ludziom w jednej ze swoich kamienic¹⁸⁴. Choć nie podano jej lokalizacji, można przypuszczać, iż chodzi o kamienicę na Przedmieściu Krakowskim, ponieważ dotyczy jej kolejny wpis z roku 1633, a informuje o zamieszkiwaniu w niej pięciu lokatorów-rzemieślników¹⁸⁵. Kamienicę swoją, stojącą koło Walterowskiej *accialiter mediante platea Piscatoria in Circulo*, wynajął Arnolfusowi Ostrowskiemu za 3300 florenów¹⁸⁶. Sprzedał też jeden ze swoich ogrodów ze stodołą i murowaną piwnicą na Przedmieściu Krakowskim za 1000 florenów¹⁸⁷. W roku 1629 występował jako posiadacz kamienicy Kupcowiczowskiej¹⁸⁸. Będąc rajcą urzędującym, otrzymał od miasta w 1647 roku plac poza Bramą Krakowską, przy drodze wiodącej na tyły kościoła Karmelitów¹⁸⁹.

Niewiele wiadomo o majątku ruchomym Aleksandra. Nie zachował się jego testament czy też taksa majątku, a wpisy w księgach dostarczają informacji głównie o majątku nieruchomym. Wątpić można, że nie posiadał klejnotów, ksiąg, drogich szat, sprzętów, kobierców i naczyń; ich wartość materialna była na pewno poważna. Pewne wyobrażenie o stanie posiadania Aleksandra daje zapis z roku 1644, ale jest to wrywkowa informacja. Wymienione są klejnoty z wyceną. I tak para zausznic złotych z rubinami oszacowana została na 300 złotych, para manelli złotych z rubinami i diamentami także na 300 złotych, a kanaczek na szyję z rubinami drobnymi na 150 złotych¹⁹⁰. Trzy przedmioty, ale jakże cenne materialnie. Można domniemywać, że miał ich znacznie więcej.

Stan posiadania Konopniców, jednej z najbogatszych rodzin w Lublinie, prezentuje się imponująco. Jego podstawy dała działalność Jakuba, pierwszego znanego ze źródeł przedstawiciela rodziny, który zrobił karierę w mieście i wszedł w krąg elity władzy.

178 APL KmL, ks. 242, k. 266, 266v, 271–271v.

179 APL kmL, ks. 269, k. 176v.

180 APL KmL, ks. 165, s. 19.

181 APL KmL, ks. 130, k. 213–213v.

182 APL KmL, ks. 30, s. 427.

183 APL KmL, ks. 165, k. 293v. (r. 1626).

184 APL KmL, ks. 272, s. 48.

185 APL KmL, ks. 269, k. 144v.

186 APL KmL, ks. 32, k. 435v–436 (r. 1628).

187 APL KmL, ks. 32, s. 446 (r. 1628).

188 APL KmL, ks. 33, s. 15.

189 APL KmL, ks. 135, s. 310.

190 APL KmL, ks. 40, s. 383.

Synowie majątek pomnażali, dołączając do ojcowizny owoce swego dorobku zawodowego i korzyści czerpane z urzędów miejskich, które skwapliwie wykorzystywali.

The wealth of the Konopnica Family

SUMMARY

Lublin, one of the largest cities of the Polish-Lithuanian Commonwealth, had a diverse population in terms of ethnic origin, wealth and prestige. In many families their assets can be described as impressive. Their representatives may have been accumulating wealth for many years, using the successes of previous generations. There were also families whose representatives held municipal offices, and that helped them achieve a higher social position, also in terms of financial prosperity. Among the finest and richest, reputed to have prestige, having an impact on the city affairs, was the Konopnica Family. In the text only three generations of this family are discussed, from the creator of the family power, through two successive generations who diversified and multiplied the growing resources. Later, the importance of the great and influential household collapsed.